

Zasada równości szans i niedyskryminacji

Zasada równości szans i niedyskryminacji jest kluczowym elementem realizacji projektów unijnych w latach 2021-2027. Wytyczne w tym zakresie mają na celu zapewnienie, że **wszystkie osoby, niezależnie od ich cech osobistych, mają równe szanse na pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia społecznego i zawodowego.**

W praktyce oznacza to **zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji** ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, religię, przekonania polityczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na każdym etapie realizacji programów.

Standardy dostępności

Nowe produkty i usługi tworzone w ramach projektów unijnych muszą być **zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania**. Oznacza to, że muszą spełniać standardy dostępności określone w wytycznych na lata 2021-2027, czyli być dostępne dla wszystkich, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to zarówno nowych, jak i modernizowanych obiektów i zasobów.

Mechanizm Racjonalnych Usprawnień

Jednym z istotnych narzędzi wspierających realizację zasady równości szans i niedyskryminacji jest **mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU)**. Ma on na celu wprowadzenie odpowiednich dostosowań i udogodnień, które pozwolą osobom z niepełnosprawnościami na pełne uczestnictwo w programach unijnych.

Mechanizm ten oznacza **możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych**, gdy w projekcie pojawiają się osoby z niepełnosprawnością.

MRU wymaga, aby wszelkie działania podejmowane w ramach projektów były dostępne i korzystne dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, eliminując bariery, które mogłyby ograniczać ich udział.

Zasada równości kobiet i mężczyzn

Realizacja zasady równości kobiet i mężczyzn wymaga, aby projekty uwzględniały **specyficzne potrzeby obu płci i promowały równy dostęp do zasobów, usług i korzyści.**

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia EFS+, **zasada równości kobiet i mężczyzn obejmuje działania mające na celu:**

- zwiększenie uczestnictwa kobiet w zatrudnieniu,
- lepsze godzenie życia zawodowego i prywatnego,
- zwalczanie feminizacji ubóstwa,
- zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy oraz w kształceniu i szkoleniach.

Przepisy

Kwestie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości kobiet i mężczyzn regulują m.in. następujące akty prawne i dokumenty:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 78 poz. 483, z późn. zm.);
- b) Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.);
- c) Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202 z 07.06.2016, str. 1);
- d) Traktat o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE
- e) Karta praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 6 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 3890);
- f) Europejski Filar Praw Socjalnych;
- g) ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156);
- h) rozporządzenie ogólne;
- i) rozporządzenie EFS+;
- j) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, z późn. zm.);

- k) Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce;
- l) komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 5 marca 2020 r. – Unia równości: Strategia na rzecz równouprawnienia płci 2020-2025 COM(2020) 152 final; m) komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 3 marca 2021 – Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 COM(2021) 101 final;
- n) komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia – Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 COM(2020) 698.
- o) ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, zwana dalej „ustawą o dostępności cyfrowej”;
- p) ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zwana dalej „ustawą o zapewnianiu dostępności”;
- q) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 70), zwana dalej „dyrektywą EAA”, oraz ustawa wdrażająca dyrektywę EAA;
- r) Rządowy Program Dostępność Plus 2018-2025 przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 102 z dnia 17 lipca 2018 r. (RM-111-89-18);
- s) Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 przyjęta uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030;
- t) Krajowy program działań na rzecz równego traktowania lata 2022-2030 przyjęty uchwałą nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r (M.P. poz. 640).

Wykaz organizacji pozarządowych (z podziałem na obszary działania):

Kobiety

Centrum Praw Kobiet <http://www.cpk.org.pl/>

Federacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny <http://www.federa.org.pl/>

Fundacja Autonomia <http://www.autonomia.org.pl/>

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Fundacja Feminoteka <http://www.feminoteka.pl/news.php>

Fundacja Kobieta Efka <http://www.efka.org.pl/>

Fundacja Przestrzeń Kobiet <http://www.przestrzenkobiet.pl/>

Koalicja Karat <https://www.karat.org/pl/>

Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA <http://www.baba.org.pl/>

Stowarzyszenie Aktywne Kobiety <http://www.aktywnekobiety.org.pl/>

Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet

"Victoria" <http://www.stowarzyszenievictoria.org.pl/news.php>

Wiek

Forum 50 + <http://www.forum.senior.info.pl/>

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich <https://www.malibracia.org.pl/>

Niepełnosprawność/ Zdrowie

a/typowi fundacja na rzecz różnorodności <https://atypowi.org/>

Fundacja Aktywizacja <https://aktywizacja.org.pl/>

Fundacja eKropka <https://ef.org.pl/>

Fundacja Jim <https://jim.org/>

Fundacja Kultury bez barier <https://kulturabezbarier.org/>

Fundacja Polska bez barier <https://polskabezbarier.org/>

Fundacja TUS <http://www.tus.org.pl/>

Fundacji "Vis Maior" <https://fundacjavismaior.pl/>

Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych <http://www.pfon.org/>

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością

Intelektualną <https://psoni.org.pl/>

Stowarzyszenie Kobiet Niepełnosprawnych ONE.PL <http://www.onepl.org.pl/pisza5.htm>

Towarzystwo Przyjaciół Szalonego Wózkowicza <http://www.tpsw.pl/>

Religia/Światopogląd

Forum Żydów Polskich <http://www.fzp.net.pl/>

Otwarta Rzeczpospolita - Stowarzyszenie Przeciw Antysemityzmowi i

Ksenofobii <http://www.otwarta.org/>

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Polskie Stowarzyszenie Studentów Muzułmanów, ul. Koźmiana 2/51, tel. +48 22 399548

Stowarzyszenie NEUTRUM <http://www.neutrum.racjonalista.pl/>

Towarzystwo Kultury Świeckiej im. Tadeusza Kotarbińskiego, Koszykowa 24 lok
Warszawa, telefon: (0-22) 625 44 69

Narodowość/ pochodzenie

Fundacja dla Somalii <https://fds.org.pl/>

Fundacja Ocalenie <https://ocalenie.org.pl/>

Otwarta Rzeczpospolita - Stowarzyszenie Przeciw Antysemityzmowi i
Ksenofobii <http://www.otwarta.org/>

Polskie Forum Migracyjne <https://forummigracyjne.org/>

Stowarzyszenia Romów w Polsce <http://www.stowarzyszenie.romowie.net/>

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej - <https://interwencjaprawna.pl/>

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent <http://www.czulent.pl/>

Orientacja Seksualna/ tożsamość płciowa

Fundacja Instytut Otwarta Przestrzeń <https://otwartaprzestrzen.pl/>

Fundacja Trans-Fuzja <http://transfuzja.org/>

Kampania Przeciw Homofobii <http://www.kph.org.pl/>

Stowarzyszenie Lambda <http://lambdawarszawa.org/>

Stowarzyszenie Miłość nie wyklucza <https://mnw.org.pl/>

Ogólny

Amnesty International Polska <https://amnesty.org.pl/>

Forum Odpowiedzialnego Biznesu <https://odpowiedzialnybiznes.pl/>

Fundacja na Rzecz Różnorodności Polistrefa <http://www.polistrefa.pl/>

Fundacja Wiedza Lokalna <http://www.wiedzalokalna.pl/>

Helsińska Fundacja Praw Człowieka <https://www.hfhr.pl/>

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Ogólnopolskie stowarzyszenie antymobbingowe

OSA <http://www.osastowarzyszenie.pl/aktualnosci.html>

Stowarzyszenie Homo Faber <http://www.hf.org.pl/ao/index.php>

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej <http://www.interwencjaprawna.pl/>

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PRO

HUMANUM <http://prohumanum.org/>

Stowarzyszenie Nigdy Więcej <http://www.nigdywiecej.org/>

Stowarzyszenie Praw Człowieka im. Haliny Nieć <http://www.pomocprawna.org/>

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej <http://www.tea.org.pl>